

**СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ
ОХРИДСКИ”**

ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ

**КАТЕДРА „БИБЛИОТЕКОЗНАНИЕ, НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ И
КУЛТУРНА ПОЛИТИКА“**

СТАНОВИЩЕ

Върху дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Информационно-търсещи системи)

с научни ръководители: проф. дфн Оля Харизанова и проф. д. изк. Симеон Недков

Автор на дисертационния труд: Петър Филипов Миладинов

Тема на дисертационния труд: „Технологиите за разширена реалност като иновация в българските исторически музеи“

Автор на становището: доц. д.ист. н. Иля Прокопов.

Съдържание: Увод; Глава 1. Осмисляне на музейното съдържание; Глава 2. Проучване готовността на музеите в България за въвеждане на цифрови технологии; Глава 3 - Модел за въвеждане на ИКТ в музеите в България и технологии за разширена реалност в историческите музеи; Използвана литература; Публикации по темата; Приложения.

Представеният за становище дисертационен труд е в обем 174 страници, от които 160 страници текст и 14 страници приложения.

1. Актуалност и значимост на разработения научен проблем.

Предлагането на този труд в една музейна среда, в която все още се говори повече за технологиите за разширена реалност, отколкото се прави, е повече от актуално. То е крайно наложително. Като пример може да се посочи, че една от основните и най-главните целеви групи на българската музейна мрежа са млади потребители, които преживяват и съпреживяват света през своите мобилни устройства. Където и да попаднат те първо търсят приложения за устройствата си, за да влязат в темата. Днес и децата от малките класове търсят бърза и достатъчна информация още на прага на музейната сграда чрез мобилния си телефон. От друга страна няма необходимата подготовка на музейните експерти за работа в тази област и паритетно сътрудничество със специалистите в ИТ. Интердисциплинарни разработки от този тип са пътят за осигуряване на различен вид връзка от ново поколение с посетителите. Няма ограничения за комуникацията само между устройство и посетител. Възможни са връзки между участниците в процеса на обмен на информация.

2. Обща характеристика, обект, предмет на дисертационния труд.

Авторът предлага дефиниция на технологиите за разширена реалност и ясно ги разграничава от технологиите за виртуална реалност. Последното е от особена важност при прилагане в музейна среда. Следва се пълната достоверност свързана с предмети, експонати, комплекси, документи и се разширява възможността за представяне на информационни масиви в и извън експозиция.

Обектът, предметът и целта на дисертационния труд са представени ясно и са в хармония помежду си. Целите и хипотезите на дисертационния труд са развити подробно. Обхвата и методологията на изследването също са представени така, че да дават необходимата информация за труда.

Работата е позиционирана в зона с допирни точки до много други дисциплини. Това я прави интердисциплинарна по характер. Авторът не предлага анализ и оценка на резултати от масовото прилагане на технологиите за разширена реалност в българските исторически музеи. По-скоро представя своята гледна точка за това как да се приложат тези технологии. Авторът не рисува безпроблемна картина на процеса на въвеждане на ИКТ. Обективно са отразени съществуващите трудности и са дадени възможни успешни насоки, за да не се получи разминаване

между очаквания и нужди (с. 47-48). Коректно са посочени дефицитите като липса на електронни бази-данни и на познания в ИТ областта, отсъствието на среда за дискусии и др. (с. 88-89). Възможностите на новите технологии да изсипят за кратко време огромна по обем и качество информация също крият възможни негативи. Неподготвеният участник в музейното представление може да се изгуби и разконцентрира (с. 98). За реалното въвеждане на ИКТ авторът предвижда последователни етапи и стъпки, които да избегнат пречките и подготвят участниците.

Това което ни предлага Петър Миладинов е своеобразно „know-how” в което той съчетава технологиите и организацията за тяхното прилагане. Своите предложения Миладинов подкрепя с резултати от изследвания и проведени анкети в българските исторически музеи. Основният извод се обобщава във възможността да бъдат въведени ИКТ в историческите музеи на нивото на сега съществуващата бюджетна и материална осигуреност.

3. Оценка на научно-приложните резултати и приносите на дисертационния труд.

3.1. Научно-теоретични приноси:

- Предложен е анализ на процесите на осмисляне на музейните експозиции от посетителите;
- Създадена е класификационна система за профил на исторически музей;
- Формулирани са принципи на работа с иновативни технологии в музейната сфера.

3.2. Научно-приложни приноси:

- Разработена е стратегия чрез тристепенен модел за въвеждане на информационни и комуникационни технологии в музеите;
- Дава възможност на музеите да ползват работата в процеса по използване на информационни и комуникационни технологии съобразен със спецификата на местните условия;
- Предлага платформа на ведомства и специализирани институти по темата електронно съдържание на музеите;
- В услуга е на всички заинтересовани по темата.

Авторефератът като структура и съдържание отговаря напълно на приетите изисквания. Авторът има необходимия брой публикации по

темата на дисертационния труд – 7, от които 4 самостоятелни и 3 в съавторство.

Използвани са 113 заглавия, от които 12 са на кирилица и 111 на латиница. Спазени са изискванията при цитиране на източници от мрежата.

4. Критични бележки и препоръки. Забелязват се някои технически и езикови грешки, но те са пренебрежимо малко. На места авторът пише в различни лица (единствено и множествено).

Като препоръка бих си позволил да предложа този труд да бъде направен достъпен за всички заинтересувани.

5. Заключение. От внимателния прочит на труда става ясно, че той безспорно е резултат от самостоятелна работа на дисертантът. В своите анализи авторът е използвал както положителни, така и отрицателни примери от националните практики. Направените изводи са обективни, а предложенията са добре балансирани. Това дава възможност работата да бъде използвана в приложните дейности при въвеждане на ИКТ в българските исторически (и не само) музеи. Направените предложения за идеи доразвиващи първоначалните концепции са определен принос (с. 133, пример за Архитектурно-етнографския комплекс „Етър”). Изводът, че резултатите от въвеждане на ИКТ са пряко свързани с качеството на музейната дейност е много важен. Не е възможно да се изгради модерен музей с архаична експозиция и „скрити” от публиката фондове. Независимо от недостатъчната обезпеченост на музеите в Р. България има изключителна възможност да се въведат ИКТ на базата на наличието на отлични музейни специалисти, бърз и достъпен интернет и „know-how” по темата.

Смятам разработения труд за много полезен. Вярвам, че въвеждането на ИКТ ще бъде силен фактор в развитието на българските музеи. Необходимо е обаче да се подчертае, че този процес може да се осъществи само при пълен синхрон на творческо взаимодействие между различните групи музейни експерти и ИТ специалисти.

6. Оценка на дисертационния труд.

На базата на констатираното по-горе **оценявам положително** разработения от Петър Филипов Миладинов дисертационен труд на тема „Технологиите за разширена реалност като иновация в българските исторически музеи“.

Гласувам положително с ДА и чрез уважаемото жури в съответствие на Чл.14 ЗАРСРБ и Чл.43 от ПП ЗАРСРБ приканвам да бъде предложено на ръководството на „СУ Св. Климент Охридски” да утвърди защитата като успешна.

18 октомври 2016 г.
становището:

Член на научно жури и автор на

Доц. и.ист.н. Иля Прокопов: